

Allavors finí 'l sigle XVIII y nasqué 'l sigle XIX alletant un monstre famolench de conquestes. Se deya Napoleón I y era de la pasta d'aquells héroes guerrers que maridats ab la forsa bruta, s'adjudicavan el dret de vida y mort de la humanitat, que 's complavían en ofegar fins l'herba sota les potes de llurs cavalls y se satisfeyan de regnar sobre venuts esclaus, sobre cortesans y sobre la miserable turba d'adoradors del deu Exit, que considera tant més gloriós y gran un héroe cuan majors y més fondos son els bassals de sanch y llágrimas ab que han clapat la terra.

Morí Napoleón enfiat de gloria y cusit de malediccions, pero el corch de les passions imperialistes amparat sempre ab el dret del més fort, no morí pas y ha seguit rosegant les entranyes del sigle XIX com les dels seus predecessors.

Ha sigut en vá que esperits seleccionats intentessin redimir el sigle de la barbarie, ensalzant les Arts, les Ciencies y les Industries y esquintsant el vel de miraculosos descubriments, com en vá també que la Iglesia donés l'exemple llensant á llunyanes terres exercits de conquistadors armats sols ab l'Evangeli: el deu Estat successor del antich

cessarisme absolutista, no ha fet més que empedreirse ab les portentoses conquestes de la intel·ligencia humana que ha abassegat en profit propi y els refinaments de la civilisació moderna sols han servit pera pulir sa hipocresia.

Han cambiat la forma, mes la essencia no s'ha mudat. L'esprit conquistador avuy ja no encarna en un home sino en una escola, la poesia de la gloria ha de saparegut pera fer lloch al càlcul utilitari de les entitats financieres, els moderns estats ja no fan apoteosis sino balansos comercials, no fan aliances sino sindicats. Pero la finalitat avuy lo mateix que 'n temps d'Atila, es arrasar pobles, saquejar ciutats y conquistar mines d'or y diamants.

El sigle que nasqué presentant la figura grandiosa de Napoleón vencedor, símbol de la forsa bruta y de la injusticia inicua, mor presentant una altre figura més grandiosa encara, la de 'n Krüger venut, símbol de 'l dret y la justicia víctimes de totes les brutalitats y de totes les iniquitats.

¡Y per aixó ha envellit la humanitat d'un sigle més!

M. VAYREDA.

CRÓNICA LOCAL.

Dissapte de l'altre setmana com haviam ja indicat el jove senyor Cardelús donà en el local de l'*Institut Olotí* una conferencia desenrotllant el tema *fermentacions*. Explicà les primeres teories que s'establiren sobre aquest tant important fenomen que si bé conegut desde 'ls primers temps de la historia sols fou estudiat en aquets derrers sigles, si bé partint sempre de la base equivocada de considerarlo com un fenomen quimich, fins que 'ls avessos de la ciencia han fet veure que 's

un fenomen orgànic degut á les funcions de micro-organismes.

Després d'algunes observacions y preguntes d'alguns de 'ls senyors socis, el Dr. Aulet feu un resum del treball del senyor Cardelús, precisant alguns conceptes y aclarint alguns dubtes que alguns dels senyors presents exposaren.

La concurrencia no molt numerosa, pero molt triada, se retirà molt complascuda després de felicitar als senyors disertants.

Per avuy á les sis y mitja del vespre està anunciada altre conferencia pel Sr. D. Joseph Gassiot que disertarà sobre 'l tema «sistemes electorals».